

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 46. An & qualiter vacent beneficia ob contractum matr. nulliter seu invalidè.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

& quia dedecorat Statum ecclesiasticum contrahendo sponsalia, retinens simul beneficium; quam doctrinam Lessii sibi non placere ait. Garc. *loc. citat. num. 19.*

Quest. 46. An & qualiter vacent beneficia ob contractum matrimonium nulliter seu invalide?

Resp. primò in genere, multum in hoc variare AA. non tantum in specie pro diversitate causarum, ex quibus accidit hæc nullitas, sed etiam in genere, contrahendo, num vacent ipso jure beneficia, tam contrahentis nulliter bona fide, seu cum ignorantia impedimenti, quam contrahentis mala fide, seu cum scientia impedimenti dirimentis. Sic enim primò, præciscendo à scientia & ignorantia, non vacare ipso jure beneficium ob matrimonium nulliter contractum, docent Less. *loc. citat. num. 114.* Castrop. *tract. de benef. d. 6. p. 6. num. 9.* Sanch. *l. 7. d. 43. num. 3.* cui sententiæ adheret Pirh. *loc. cit. num. 16.* citans insuper Laym. *l. 4. tract. 2. cap. 14. num. 7.* qui & inde deducunt, posse nulliter contrahentes resignare beneficium in favorem, ante quam eo priventur per sententiam; cum necdum vacet. Rationem dat Castrop. *loc. cit.* quòd textus hanc privationem inducentes loquuntur solum de matrimonio valido *jure legitimo*, ut patet ex *hoc. tit.* & ratione, quam adducunt; quia nimirum divinis ministeriis vacare nequeat, qui uxori & voluptatibus carnis addictus; qualiter iis addictus non est, qui nulliter contrahit. Sed neque ullibi in jure delicto matrimonii nulliter attentati hæc pœna privationis ipso jure statuta est. Aliam rationem addit Pirh. quòd non inducat impedimentum, quod de jure non forsitur effectum. juxta *Reg. jur. 52. in 6. & L. s. se. §. condemnatum. ff. de rejudic.* E contra distinguunt. Decius, *conf. 166. num. 1. vol. 1.* Imol. *in clem. gratis. de rescrip. num. 25.* Garc. *loc. citat. num. 8.* hic quidem docendo, non ignoranter, sed scienter contrahentem ipso jure privatum esse; eò quòd graviter delinquat malitiosè attentando assumere statum incompatibilem cum beneficio; & hæc sententiam, scienter contrahentem nulliter ipso jure privatum, contra Castrop. & Sanch. sectantur Lotter. *l. 3. quest. 26. num. 76. & 79.* qui etiam oppositam sententiam, nimirum taliter contrahentem esse privandum per sententiam, cavendam esse ait. item Gonz. *cit. gl. 15. num. 44. & gl. 57. num. 44.* ubi etiam pro ratione addit, quòd, quando lex ipsa vel dispositio potius consideravit ipsum factum quam effectum, pœna incurritur ex solo facto, quamvis illud jure non subsistat. Bartol. *in L. quid ergo. ff. de his qui not. infam. num. 1.* Tondut. *qq. benef. p. 2. cap. 5. num. 18.* dicens in ordine ad incurrendam hanc pœnam privationis ipso jure non inspiciendum validitatem facti, sed ipsum factum. Covar. *de matrim. p. 2. c. 6. §. 3. num. 4.* Cavall. *opin. comm. tom. 1. g. 147. num. 4. & 5.* dicentes oppositam sententiam esse erroneam suamque teneri à Rota *decis. 8. p. 3. recentiorum.* Fundamenta etiam sententiæ oppositæ dissolvit Lotter. *loc. citat. à num. 80.* de quo vide me *for. benef. p. 3. quest. 43. num. 3.* Secus vero esse de ignoranter contrahente matrimonio nulliter tenet Garc. *loc. citat.* eo quòd hic neque delictum admisit, neque censetur renunciante beneficio, nisi sub conditione verè contracti matrimonii. Decius verò cum aliis contrarium docendo, nempe non scienter, sed igno-

R. P. Leurr. *Jur. Can. Lib. III.*

ranter contrahentem matrimonium invalidè bona fide, ipso jure privatum esse; eò quòd sciens matrimonium nullum, adeoque non inducens statum incompatibilem, contrahendo censetur non velle renunciare beneficio. De cætero plures ex AA. tenentibus ob matrimonium contractum nulliter, sive scienter sive ignoranter, ipso jure vacare, dicunt, expectandam tamen sententiam declaratoriam facti, nisi illud sit ita notorium, ut nulla opus declaratione. Vide me *loc. cit. n. 4.* descendendo nunc ad particularia.

2. Resp. secundò: clericus in minoribus constitutus contrahens nulliter ob impedimentum consanguinitatis, affinitatis aliudve simile dirimens, sive contrahat scienter, sive inscienter, secundum sententiam Castropalai. *loc. citat. num. 11.* & Sanch. *loc. citat. num. 5.* quos sequitur Pirh. *num. 17.* citatiq; ab eo *num. 16.* item Laym. & Less. pluresq; alii magno numero citati à Barbof. *in cap. 1. hoc. tit. num. 7.* iis inherente, inherentes rationi in genere datae *resp. preced.* non vacant ipso jure. Contrarium directè tenentibus Lotter. Cavall. Gonz. Tond. *LL. citat.* saltem de contrahentibus scienter invalidè, qui fundamento contrario inherant. nimirum, ut Lotter, quòd pœna illa amissionis beneficii ipso jure non pendeat, neque à tacita renunciatione, neque ex incompatibilitate statûs contrarii statui beneficii validè actu impressa; sed ab attentione talis statûs, & productione illius ad aliquod esse defacto propter consensum in tale matrimonium, in quo alias consistit tota formalitas illius, & quo inducitur publica honestas. Item quòd ratio textus. *cap. 1. hoc. tit.* non fundetur super alio, quam super incongruentia facti respectu statûs clericalis, quæ est tam in matrimonio defacto seu invalido, quam in matrimonio de jure, modò appareat de ejus formalitate ex consensu. De quo ulterius vide me *loc. citat. num. 3.*

3. Resp. tertid. Dum contrahitur nulliter ob defectum consensûs, estque hic defectus ex parte beneficiati. V.g. quia is non est sanæ mentis, vel gravi metu coactus, non vacant ejus beneficia, neque ipso jure, neque per sententiam; quæ neque verè assumpsit, neque assumere attentavit matrimonium, ita Lotter. *loc. citat. num. 75.* Sanch. *loc. citat. num. 7.* Castrop. *loc. cit. num. 12.* & concorditer omnes. Secus tamen est, seu vacant ipso jure secundum Lotter, aliosq; eum secutos, si defuit consensus, quia fictè & simulatè contrahit; quia attentavit contrahere. Si verò defectus consensûs est ex parte mulieris ob impedimentum quodecunque illius consensum liberum impediens, secundum sententiam Lotterii ejusque sequacium, ad quos accedit Azor, *p. 2. l. 7. c. 16. g. 6.* & Garc. *p. 11. c. 8. num. 10.* (quamvis is contrarium sentiat, dum defectus consensûs mulieris est ex amentia) vacat beneficium ipso jure; quia ex parte clerici defacto matrimonium est attentatum, & quidem culpabiliter, dum scivit hunc defectum. De cætero consensus beneficiati non censetur deficere, dum, etsi verè præstitus, lex tamen illum annullat Tondut. *qq. benef. p. 2. c. 5. §. 2. n. 18.*

4. Reip. quartò: contrahens nulliter, sive scienter sive ignoranter, ob defectum ætatis, alterutro impubere, malitiâ non supplente ætatem, etiam dum clericus ipse pubes est, non videtur ipso jure amittere beneficium. Castrop. *loc. cit. n. 15.* Azor. *loc. cit. g. 15.* Garc. *l. c. n. 20. & 21.* Pirh. *n. 17.* & alii, etiam de cætero

D 2

sectan-

sectantes sententiam Lotterii contra alios citatos à me *loc. cit. num. 45.* Eò quòd, ut iidem AA. talis contractus, etiam celebratus per verba de præfente ex juris interpretatione resolvatur in sponsalia, juxta omnes autem per sponsalia de futuro non vacat beneficium ipso jure, & ut Castrop. licet diceretur matrimonium attentatum, non tamen vacatio inducatur per quamcunque attentionem; sed ob solam attentionem nullam inducentem obligationem. Nihilominus contrarium tenent aliqui, dum clericus ipse est pubes, & scienter contraxit cum impubere,

5. Resp. quintò: contracto matrimonio nulliter ob defectum formæ, quia nimirum contractum sine Parocho aut testibus, loquendo magis conformiter ad sententiam illam Lotterii, dicendum vacare ipso jure beneficia; quia sic contrahens ipso facto attentavit assumere statum incomparabilem. Contrarium hinciterum secundum sua principia tenentibus. Sanch. Laym. Pirh. *LL. cit. & Garcia* nixo hoc speciali fundamento, quòd ex actu nullo propter defectum formæ seu solemnitatis non incurritur pœna; ut Sanch. *de mat. l. 3. d. 2. num. 8.* & non adhibita formâ requisitâ, perinde sit, ac si actus non fieret. vide me *in for. benef. p. 3. quest. 46.*

6. Resp. sextò: Clericus constitutus in Ordinibus sacris, ideoque nulliter contrahens non secus, ac alii clerici contrahentes cum impedimento dirimente, ipso jure amittit beneficia. ita cum sectatoribus sententiæ Lotterii. Azor. *p. 2. l. 7. c. 16. q. 5.* citans Covar. *de mat. p. 2. c. 6. §. 3. num. 4.* (qui etiam *num. 5.* ait, falsum esse, quòd in contrahente ignorante impedimentum dirimens hoc ipso deficiat intentio contrahendi) Staphil. *de lit. grat. tit. de var. mod. vac. modo. §. num. 8.* Item Abb. *in cap. 1. hoc. tit. Nav. in man. cap. 25. num. 120.* (quem tamen pro opposita citat Barbof. *Parif. de refig. l. 1. q. . . num. 12.* Sylv. *v. clericus. 2. num. 1.* Gonz. *ad Reg. 8. gl. 15. num. 44.* & alii, quos sequitur Reiffenst. *b. t. num. 20.* contra Gl. *fin. in c. 1. h. t. Sanch. de mat. l. 7. d. 43. num. 4.* Jo. And. *in c. Joannes. h. t. num. 23.* Burr. *ibid. num. 19.* Clar. *§. fin. quest. 73. num. 5.* Ricciul. *de person. extra grem. eccles. content. Filiuc. tr. 41. c. 8. n. 8.* Garc. *p. 11. c. 8. n. 27.* Lels. *de just. l. 2. c. 34. num. 115.* & alios, quos citat & sequitur Barbof. *in c. 1. h. t. n. 7.* Quod autem pro hac sententiâ affert Less. nimirum, cum talis compellendus manere in suo ordine, non esse conveniens, ut ipso jure sit privatus beneficio, ne cogatur mendicare, id inquam, ut notavi *in for. benef. p. 3. quest. 47.* infirmum est, cum etiam locum habeat in privando per sententiam.

Quest. 47. An cum nulliter contrahente matrimonium dispensare possit Episcopus, ut retineat beneficium, vel ut redire possit ad beneficium ob eam causam amissum, aut ad officia Ordinum exercenda?

1. Resp. ad primum negativè; quemadmodum enim dispensare nequit, ut clericus validè contrahens matrimonium retineat beneficium etiam simplex, ut habet communis, ita etiam dispensare nequit in hoc cum contrahente invalidè; quia

utrumque est contra jus commune, in quo dispensandi potestatem non habet Episcopus, nisi in casibus, in quibus expressè id ei conceditur.

2. Resp. ad secundum: tamen si Azor. *l. c. q. 8.* asserat, posse sacerdotem, postquam doluit de matrimonio nulliter à se contracto, de consensu & auctoritate Episcopi redire ad beneficium; eò quòd *c. sanè, h. t. concedatur Episcopo, ut juris rigorem* hac in parte relaxare possit, si clericus longam pœnitentiam & vitam laudabilem egerit; re ipsa tamen id fieri non posse videtur. Siquidem textus ille de eodem beneficio, quòd amiserat, rursus adeundo intelligi nequit, sed de alio, quòd loco illius obtinere potest, dum beneficium, quòd amissum tamdiu vacare non debeat, usque dum longam pœnitentiam egerit. Et dato, quòd tamdiu vacare pergat, aut denuo vacat, possessore intermedio defuncto, adiri tamen denuo nequit, etiam post actam pœnitentiam, nisi vi novæ collationis. vide me *loc. cit. quest. 48.*

3. Resp. ad tertium: dispensare potest Episcopus cum constitutis in sacris, qui defacto contrahere matrimonium præsumperunt, ut post longam pœnitentiam & vitam laudabiliter in continentia ductam restituti officii suis, ordines denuo exercere possint juxta *c. sanè h. t. quin etiam ad sacerdotium promoveri juxta c. 1. qui clerici vel vocentes, junctâ Gl. v. dispensare;* modò tamen cum una eademque virgine, secus si eum vidua, vel corrupta ab alio, vel cum duabus, etiam si virginibus, coneraxerint. Gl. *fin. in cit. c. sanè & ibidem.* Barbof. *n. 2.* qui etiam *n. 3.* remittens ad seipsum *de off. & potest. Episc. p. 2. allegat. 49.* quòd Episcopus in ordine ad hoc, ut talis rursus ministrare possit in ordinibus suis, dispensare possit, si viduam occultè duxerat; pro quò citat Sanch. *l. 7. de mat. d. 86. num. 20.* Mirand. *in man. Prælat. tom. 2. q. 8. a. 2. concl. 3.* De ceterò cur cum iis, qui unam virginem duxerunt dispensare possit, hanc rationem dat Pirh. *h. t. num. 22.* quia tales nec veram, nec interpretativam bigamiam incurrerunt; sed ad summum similitudinariam, & nec hanc quidem, sed tantum irregularitatem aliquam juxta Laym. *l. 1. r. 5. p. 6. c. 6.*

Quest. 48. Quid probandum impetranti beneficium ob matrimonium vacans, sive ipso jure, sive per sententiam?

Resp. Ante omnia probandum est, esse contractum per verba de præfente; cum ob sponsalia etiam validè contracta non valet beneficium juxta dicta. Non tamen probandum, secutam esse copulam; cum etiam matrimonium non consummatum pariat effectum amissionis beneficii. Secundò hoc factum matrimonii contracti vel attentati probandum indubitanter. Barbof. *jur. eccles. l. 3. cap. 14. num. 8.* de qua probatione vide me *loc. cit. quest. 49.*

Quest. 49. Clericus in minoribus constitutus an & que privilegia clericalia amittat contrahendo matrimonium?

1. Resp. primò: tales clerici, si tres condiciones, de quibus paulò post, observaverint, impri-